

Desigualtat i crisi ambiental, canvi climàtic

Silvia Ribeiro / Grup Etc

Grup d'acció sobre Erosió, Tecnologia i Concentració

Mèxic, www.etcgroup.org

Model de producció i consum i medi ambient

La destrucció del medi ambient és part inherent del model industrial de producció i consum dominant, ja que no considera la natura ni el medi ambient com a sustentacle de la vida, sinó únicament com a substrat per obtenir guanys.

L'actual no és pas l'únic sistema que ha estat depredador del medi ambient, però sí el que ha globalitzat la destrucció convertint-la en un problema planetari.

Qui governa en realitat?

737 corporacions tenen el 80% de les vendes de totes les corporacions del món.

147 tenen el 40% (l'aranya a la teranyina).

1.318 corporacions (amb seu a 26 països anglosaxons i Xina) controlen el 60% de les vendes globals.

Aquestes 1.318 tenen dues o més interconnexions entre elles, 20 de mitjana, formant una teranyina global. Les més grans, 50, gairebé totes són institucions financeres. (*Font: Vitali, Glaxelder i Baston, 2011*).

Cada vegada més desigualtat

L'1% més ric té gairebé el 50% de la riquesa mundial (48,5%).

El 50% més pobre té menys de l'1% de la riquesa (el 90% viu en el Sud global).

El 20% de la població té el 94,5% de la riquesa.

El 70% de la població només té el 2,9% (*Font: Global Wealth Report 2012, Credit Suisse*).

La crisi ha enriquit els rics

Els 85 multimilionaris més rics del món tenen avui la mateixa riquesa que 3.500 milions de persones.

La desigualtat va augmentar més en els darrers 30 anys, especialment a partir de la crisi 2007-2009.

La riquesa global ha augmentat un 68% els darrers deu anys. L'1% més ric ha obtingut el 95% dels ingressos, mentre que el 90% s'ha tornat molt més pobre, marginat, desocupat i precaritzat.

Corporacions + tecnologies = Erosió

La fusió de grans empreses i capitals financers que governen *de facto* el planeta, juntament amb la convergència de tecnologies cada vegada més poderoses a les seves mans, creen una situació global de desastre ambiental, social i de salut.

La recerca il·limitada de lucre d'una ínfima minoria de la població és el motor més gran dels causants de la devastació social, ambiental i el caos climàtic.

Devastació ambiental planetària

Sobreexplotació de recursos naturals: petroli, *fracking*, gas, velles i noves mineries, deforestació, immensos monocultius i plantacions que devasten els ecosistemes.

Industrialització del sistema agroalimentari controlat per unes poques transnacionals, apropiació de les llavors, transgènics, contaminació massiva de la terra, l'aigua i la salut amb agrotòxics.

Devastació ambiental planetària

Urbanització salvatge, marginació, contaminació, megaabocadors contaminants.

Megaprojectes d'infraestructura i transports per a les corporacions, no pas per a les necessitats de la majoria.

Megaprojectes d'energia, embassaments, nuclears, biomassa...

Erosió de la salut, augment exponencial de malalties.

Crisi de límits ecològics planetaris

Canvi climàtic.

Erosió de la biodiversitat.

Cicle del nitrogen (flux biogeoquímic).

Cicle del fòsfor.

Acidificació dels oceans.

Esgotament de l'aigua dolça.

Erosió dels sòls.

Forat de la capa d'ozó estratosfèric.

Contaminació química.

Contaminació atmosfèrica (càrrega d'aerosols). (*Font: Stockholm Resilience Center, Límits planetaris segons SRC, Stockholm Resilience Center*).

Canvi climàtic, per sectors

Segons dades de l'IPCC (2014), les emissions de gasos d'efecte hivernacle per sector:

25% crema de combustibles fòssils per produir energia i electricitat.

24% agricultura industrial, deforestació i canvi d'ús del sòl.

indústria (21%), transport (14%) i construcció, segueixen entre els majors sectors emissors.

Traduint

Sense prendre la part de cada sector que es relaciona amb el sistema agroalimentari industrial, trobem que aquest, des de les llavors corporatives fins als grans supermercats, és responsable del 44 al 57% de gasos d'efecte hivernacle (GRAIN).

L'extrapolació en urbanització salvatge ens dona també percentatges molt alts, relacionats a més amb l'anterior. No poden haver-hi supermercats sense grans concentracions urbanes.

Principals països emissors de gasos hivernacle

Actual, en volum total: EUA: 15,5%, Xina: 23%, Rússia 5% (10 països: 2/3 parts).

Actual per persona (*per càpita*): EUA: 17 tm, Xina: 5,4 tm, Rússia: 11,6 tm.

Acumulat històric 1850-2005, total: EUA: 29%, Xina: 9%, Rússia: 8%.

Acumulat històric, per persones, en tones mètriques: EUA: 1.133, Xina: 85, Rússia: 677.

Causants del canvi climàtic

Els principals responsables històrics són els EUA, seguits de la Unió Europea, Rússia, Japó, Canadà...

Els EUA utilitzen el 25% de l'energia mundial, i han provocat sols més emissions que els cinc països que el segueixen (en conjunt), 10 vegades més que el sisè, i més de 300 vegades les emissions de cadascun de gairebé tots els països d'Àfrica.

El remei és pitjor que la malaltia

Els mateixos governs que causen la crisi climàtica, i científics que treballen amb ells, proposen entre d'altres tecnologies d'alt risc:

geoingenyeria (manipulació del clima),

energia nuclear,

"bioenergia" (agrocombustibles, megaplantacions, etc.),

CCS: captura i emmagatzematge de carboni al fons marí i formacions geològiques,

gas "natural" amb fractura hidràulica (*fracking*).

Falses i perilloses "solucions"

Mite tecnològic: transgènics per la fam, "agricultura climàticament intel·ligent" i geoenginyeria per al clima, nanotecnologia per superar l'escassetat de materials, superincineradores per a les deixalles...

Tots ells "remeis" pitjors que la malaltia, provoquen nous problemes greus.

Mite de mercat: mercats de carboni, pagament per serveis ambientals, REDD per a boscos, compensacions de biodiversitat...

No n'hi ha cap que atengui els problemes reals, però obren noves fonts de negocis financers especulatius.

No és antropocè:

És l'era de la plutocràcia i la seva ambició il·limitada el que està destruint el planeta.

Però no és només una esgerda "Nord/Sud".

Necessitem qüestionar, a més del poder de les corporacions i el sistema que les sosté, el model industrial de producció i consum, el model de “desenvolupament” i de tecnociència.

Solucions veritables

El sistema alimentari agroindustrial provoca entre el 44 i el 57 de GEH, usa el 70% de l'aigua i el 80% dels combustibles fòssils emprats en agricultura i alimentació, però només alimenta el 30% de la població mundial.

Les xarxes camperoles i petits proveïdors d'aliments, incloent els horts urbans, alimenten el 70% de la població mundial.

Les grans urbs es col·lapsarien totalment sense la xarxa de solidaritat i economies locals dels de sota.